

6. 8.

H.M. 75.

Lyppa. p. 292.

M A R B H - R A N N

DO

DHOMHNUL M UNRO,

LE

I A I N M O R A S T A N,

M A I L L E R I

M A R B H - R O I N N

DO

M H R. R U A R A I D H M A C L E O I D,

A G U S D O

A O N G H A S M U N R O,

LE

G I L L E A S B U I G M A C - G I L L ' - I O S A,

G L A S C H U :

C L O - B H U A I L T E L E G I L L E A S B U I G M A C - N A - C E A R D A D H,
6 2 S R A I D E A R R A G H A I D H E I L.

1874.

LAURISTON CASTLE
LIBRARY ACCESSION

ROIMH-RADH.

RINNEADH am marbhrann a leanas air an “fhèran chòir” agus ainmeil, Dòmhnall Munro, leis an duine chomasach dhiadhaidh a dh’ eug o cheann ghoirid ’s na Hearadh, Iain Moristan, mu’m faoidte a ràdh an là dh’ eug e, “gu’n do thuit Uachdaran agus duine mòr ann an Israel,” agus d’am b’ fheàrr “là a bhàis, no là a bhreith,” neach nach d’ fhàg a leithid eile ’sa Chinneach-Ghàidhealach a thaobh a ghibhteann, agus a thàllann mar Bhàrd-

Rugadh an duine cliùteach so Dòmhnall Munro, an sgìre-Phort-rìgh ’s an Eilean sgiathanach, mu’n cuairt do’n bhliadhna 1773. Agus chaill e ’fhradharc ann an làithean òige leis a Bhric, mu’n d’fhosgail an Tighearna sùilean inntinn, gu bhi a faicinn agus a’ cur an cèill, saibhreas do-rannsachaidh Chrìosd d’a cho-phèacaich, a thaobh an robh iadsan dall ge d’ bha fradharc an sùil aca. Bhàsaich e air a bhliadhna 1830. An déigh na stiùbhardachd a fhuair e o’n Tighearna a choimhlionadh gu dìleas, a chum gloir Dhé, agus slàinte iomadh annan neobhàsmhor d’am bheir “a chuid is mòr beò gus a nis, ach tha cuid diubh nan cadal.” ’San là an robh aineolas agus dorchadas a còmh-dachadh na Tìre agus nach robh “guth an turtair, ach ainmigr’a chluinntinn innte,” gidheadh ’san là dhorcha sin thog e suas ’na aonar Bratach, agus Fianuis Iosa Crìosd, agus chum e suas iad araon gu treun gu là a chrìche, an aghaidh iomadh doiniann namhasach a shéid air, is gann is urrainn do dhaoine, anns an là mheagh-bhlàth so a thuigsinn, no a ghabhail a stigh, e thaobh “gun do sheas an Tighearna làimh ris, agus gu’n do neartaich se e, do bhrìgh gu’n do mheas e dìleas e.”

Cha bhiodh e dhomhsa, ach ionann is dlomhain facal a ràdh mu chliù an duine dhiadhaidh so “oir bha deadh-theist aige o na h-uile dhaoine, agus o’n fhìrinn féin” agus ged bhithinnse cho comasach, agus cho fùghluimte ri aon duine ’san Tìr, cha tigeadh aon ni a b’ urrainn mi ’radh mu dhéibhinn, ach fa la, fada goirid air na tha’n Dàn so féin a’ cur an cèill d’a chliù.

I. M. G.

ACROSTICK.

*Annas am bheil a cheud litir do gach sreath a deanamh suas na facill a lean-
as: Roimhradh beatha Dhomhnuil Munro.*

R uibhse tha guth anns an dàn so
O ' luchd siubhail an fhàsaich,
I s tha 'g imeachd 'nar tràillean
M ar ri sàtan na truaigh';
H o! nach gabh sibh gu tràthail
R is a' ghlaodh tha o'n àirde
A nn an tròcair shaor gràs-mhor
D hé trid fàbhair an Uain;
H 'àr ro mhòr, a's creach làidir
D huibh bidh cinnteach mur tàr sibh,
O bhinn pheacannan gràineil,
B ha 'gar taladh 's gach uair,
H -aon tha feumach an tràth 's air,
E isdibh cuireadh na slàinte
A gus gealladh 'na ghràdh dhuibh,
T hogas dhàsan sibh suas.
H o! grad theich 's thig na chòdhail
A ghabhail seilbh air a thròcair,
D haingnich briathran a bheòil dhuibh,
H -àmhghar mòr bhi 'teachd dlùth
O 'n tha gealladh a' ghlòire;
M òr mu ghabhas tu còir air,
H o! dean cabhag 's e'n t'òir ort,
N uair tha chòmhla neo-dhùint',
U aith' bidh do sgaradh do-bhrònach
I meachd t-anma gu dèruinn,
L eis gach mallachd a's dòlas
M ar do thròcair nach lúb,
U ! bidh do léir-sgrios gu'n dòchas,
N i gu'n fheum bidh do dheòir dhuit,
R igh nan dùl dheanamh tròcair
O rt ma dheònaich a rún.

I. M.

M A R B H R A N N

DO

D H O M H N U L L M U N R O .

Bidh cuimhn' is iomradh an còmhnuidh
Air na fireanaibh còire,
Dh-ullaich Criosd 'na thròcair
A chum na glòire tha shuas,
Is bidh an dàn so 'na chòmhradh,
A' cuir an céill ann an òrdugh,
Chìù is beus an deadh òglaich
Dòmhnall Munro 'na mòr-bhuadh,
A dhaingnich fianuis na chòir-san
Ann an Ios' fhad's bu bheò e,
'Sa shaoithrich dian ann an còmhrag,
Air taobh a' ghlòir' fad a chuairt'
Fo àrd-bhrataich na mòrachd,
'Sua ghabh e dìon ann an dòchas
Fo'n ghabh e fasgadh an còmhnuidh
'Sa bha 'ga chòmhdach mu'n cuairt.

'S aobhar iundrain 'san uair's thu
Do mhòr àireamh mu'n cuairt duit,
A rinn thu fhàgail nan truaghain
Fo throm smuairin a'd' dhéigh,
Na honas t'àite cha d'fhuair iad
Ann an gibhtean 'sam buadhan :
Leis gach tìodhlaca luachmhor
A thàinig 'nuas ort o nèamh,
'S mar rinn gràs an ath-nuadhach
Anns gach pàirt thu cho buadhach :
'Si nì ro àrd e r'a luaidh dhomh,

Gu a chuir 'san uair so an céill ;
 'S gun mo chomas ach suarach,
 Gus do theist thogail suas leam,
 'S gun mo chliù-s' ort ach luatha
 G' a cur air snuadh do ghlan-sgèimh

Fhuaradh creidimh o Dhia leat
 Air an òbairt choimhlionta,
 Dhaingnich còir tha neo-chrìochnach
 Dhuit gu sìorruidh 'na shìth,
 Fhuair thu'n Spiorad mar thòdhlac
 A rinn do bhuidhean a riaghladh,
 Chum an cleachdadh 'na rian-san
 A rinn do ònadh le 'ghaol :
 Ghineadh clann ann an Crìosd leat,
 Air do bhrollach chuir cìochan
 Chum an altrom mar chòchrain,
 Le bainne fìorghlan gun ghaoid,
 Lag u's làidir 's am meudachd,
 A réir am fais anns an diadhachd,
 Mar stiùbhard glie rinn thu'm biadhachd
 Oir bha'n fhialachd dhoibh saor.

Bha thu 'd'fhìrean treun buadhach
 Air carraig slàinte do-ghluaiste ;
 Bu shaighdeir dìleas bha stuam' thu
 Gu treun toirt buaidh air feachd nàmh
 Gidheadh mar naomh fad do chuarite,
 Anns an t-saoghal cha d'fhuaradh
 Aite fuirich bhiodh buan leat,
 Gu gabhail suaimhneis no tàimh,
 Chum thu agad na fhuair thu
 'Sna h-uile ceum anns na ghluais thu,
 'S tu coiseachd teann le dian luas-ruith
 A chum na duais 'bha gu h-àrd,

'S ge d' bha do nàimhdean mu'n cuairt duit
 A' cur nan geimhlean gu cruaidh ort,
 Do dhlighe Chrìosd t-fhear còir-fuasglaidh
 Cha d'fhuair an diabhl uait càil.

Bha do bhuadhannan nàdurr'
 O's ceann mhòrain 'nar là-ne,
 Farsuing fosgailt' am pàirtibh
 Mar thaisgeach làn bha do chridh':
 'S tu gabhail beachd air mhodh àraid
 Air gloir a's mòrachd an àrd rìgh,
 Air oibre cruthaichte a làmh-san
 'San doimhne, air làr, 's os do cheann,
 'S do fhradhare sùl ged do dh'fhàg thu
 Rì aimsir t-òige 'n ad' phàisde,
 Fhuair thu dùbladh na àite
 Gu d' ùngadh, slàinte an Rìgh,
 Och mo bhròn 's m'aobhar nàire
 Ge d' tha mi mealtuinn mo dhà shùil,
 Nach robh mi faicinn mar bha thu
 Rì faicinn 's iad ort a dhìth.

Leis mar lionadh o'n àird' thu
 Leis gach tiodlaca gràsmhor,
 A chur rian air do phàirtibh
 A' theagasg chàich air gach àm
 Le faire dìonaidh bu ghnàth leat
 Bhi cur an céill dha do chàirdean,
 Gach inneal gleusaidh bha'n nàimhaid
 A' cur an àird' gus an call,
 'S tu faicinn cuibheartan Shàtain
 A' sgrìos nam mìltean gu'n tèarnadh
 Bha t'anam fireanta cràiteach
 'S do chridhe 'ga fhàsgadh 'gu teann
 'S a thaobh mar ghleusadh le gràs thu

'S le beò eud chum an slàinte,
 'S tric a dh'eubh thu nach b'fheaird iad
 Luchd-teagaisg fàs nam balg mall.

Is aobhar nàire do mhòran
 A shealbhaich tàlannan mòra,
 'Sa thogadh suas an am fòghlum
 Fo ainm bhi beò 's iad fo'n bhàs,
 Nach d' ruith a' choi-lige còmhladh
 A chumail coiseachd 'san ròd ruit,
 A ghlac an crann na do dhòrnaibh,
 'S nach d' sheal ri d' bheò air do shàil
 O nach do bhrìst iad na còrdaibh,
 A cheangail teann ris an fhèdil iad
 A dh'fhag neo-fheumail 'nan lè iad,
 Gu sliochd thoirt beò a' chum fàis,
 Is nach robh 'n anmaibh an còmhnuidh
 Fo chumhachd teagaisg am beòil duibh,
 A dh'fhàgadh éifeachdach beòthail
 E 'shluagh ro'-òrduicht' saor ghràis.

Is mar a lionadh le eud thu
 Mar shearraig nuadh bhiodh gu reubadh,
 Air taobh aobhar an Léigh sin,
 A leighis creuchdan do chridh'
 Thogadh fianuis gu treun leat,
 An aghaidh teagaisg 's mi-bheusan
 Chinn-iùil nan dall bha gun léir-sinn,
 'S nan naimhdean geur a bh'aig Ios'
 Mar bacadh trècair Mhic Dhé iad,
 Rinn thu dhearbhadh 'sa sheuladh
 Air dhoibh bhi trom fo'n an-éibhinn
 Gur sgrios-léir dhoibh bu chrìoch,
 'S cha b'ann a mhàin le do bheul
 A rinn thu 'chaismeachd sin éigheach,

'S do b'atha sìr chur an céill doibh
Gu'm b'aon bha ceusd thu le Crìosd.

'S ni bha ghnàth 'ga do leòdnadh
Bhi faicinn rian an luchd-treòraich,
An aghaidh 'n teagaisg 's an èdlais
Air reachdaibh glòrmhor 'n àrd-rìgh,
'Sa toirt dearbhaidhean mòr air,
A' chliù th'air gràsan Iehòbhah
'S an gnàth toirt fianuis 'sa còmhdach,
Nach b'ionann beòil doibh is crìdh';
Freumh gach uile bhi fo'n chleòca
Gaol an airgiod bu mhò leò
Mar shaibhreas 's buannachd a b'òirdheire
Na masladh 's bròn fo chuing Chrìosd,
'San cleachdadh féin air an dòigh sin
'Se toirt na bréige da'n còmhradh,
'Sa mhuinntir eudmhor an còmhnuidh
Fo lotaibh mòra da'n trìd.

'S ge d' bha dìomhanas sgrìobhta
'Na do shealladh gach aon uair,
Air gach ni bh'ann an t-saoghal
De'n d'rinneadh ìodhail do mheall,
A's ann bhiodh t'anam fo ìoghnadh
Ag anhare nitheanaibh tìmeil,
'S tu faicinn làmh fir do ghaoil annt'
O! b'e do shìochaint gach àm
Bhiodh tu sealbhachadh mìlseachd,
Anns an trècair a' b'ìsle
'S ann a mheasadh a prìs leat,
'Se luach na h-ìobairt a bh'ann
'S ged bu gheall-daingnich iad daonnan
Dhuit-s' air lànachd t'Fhir-saoraidh
Tìmehioll-gheàrrta bha do chridh' leo.

Gu dlùth air Chrìosd o's do cheann.

'Nuair bu dlùith' bhiodh do chòmhradh
 Air nithe talmhaidh no feòlmhor,
 Bha 'n earail naomh a thug Pòl dhuit
 An cleachdadh beò na do chrìdh',
 Bhiodh do chainnt an deadh òrdugh
 Fo bhlas ùr-labhraidh an còmhnuidh,
 Le salann gràis a chum fòghluim
 'S cha b'ann gu connspaid no strì,
 Bhiodh t-inntinn shuas ris a' ghlàir sin
 Air 'n do dhaingnicheadh còir dhuit ;
 Lìont' le iongantais sòlais
 'S tu 'mealtuinn dòchais làn-chinnt,
 Air na beannachdan mòra
 Tha'n co-cheangall sìorruidh na tràceair
 Tre'n mheasadh tìm leat ro òirdheire
 Ach air mhodh sònraicht' ro fhaoin.

Ge d' mheasadh aimsir diom-buan leat
 Mheasadh tìm leat ro luachmhor,
 A chleachdadh dìcholl a's cruadail
 Air taobh an Uain fad do là,
 Do shòchaint féin 'dheanamh suas ris
 Cha b'e a mhàin bh'ort mar uallach,
 Ach anmaibh ghràs mhor a shluaigh-san
 A thogail suas dha do ghnàth,
 'S o'n ghabh thu chuing air do ghualibh
 Gu dol tre dheuchainnean cruaidhe
 B'e do chrìoch mar fhear-cuarite,
 Do thoradh suas a bhi fàs
 'S do shùil a ghnàth togta suas ris,
 An dùil ri gràs an àrd-bhuachail'
 A chum do shaothair 'bhi buadhach,
 Gu anmaibh truagh 'thoirt gu slàinte'.

Bha thu truacanta bàigheil
 Ris na braighdean bu tràilleil',
 A bha 'nan ciomaich aig Sàtan
 'Gan cumail làidir fo dhaors',
 'S t'innidh thròcair làn gràdh dhoibh
 Ge d' b'iad do naimhdean 's t'easeàirdean
 B'e t'fhìor dhùrachd tre ghràs doibh
 Gu sealbhaicht' slàint' leo gach aon
 A thaobh do chaoimhneis do d' chàirdean
 A bha tre Chrìosd duit na 'm bràithrean,
 'S ann bha do mhaoth-chridh' gu làthail
 'Cur thairis làn doibh le gaol,
 'S t'a giùlan ìomhaidh an t' Slànuighear
 Anas gach buaidh agus pàirt dhiot,
 'S mòr a chèite na d' fhàiltibh
 Deth 'naomhachd àluinn ro chaomh.

Fhuair thu neart 'na do ghàirdein
 Gu bhli gleachd ann an tàbhachd,
 Fo na h-àirm nach do dh' fhàilnich
 Rinn treun thu 's làidir fo d' cheann,
 A chaidh a mach 's gach cruaidh chàs leat
 An aghaidh armait an nàmhaid
 Air 'n tugadh buaidh fad do là leat,
 Ge d' bha e ghnàth ort an geall
 Ach fo cheannard do shlàinte
 Bhrùth do naimhdean fo do' shàiltibh
 Is chuir thu ruaig anns gach blàr orr',
 'S do chlaidheamh sàith' ann gu teann
 Bhiodh amhladh mòr air feachd Shàtain,
 Ag éisdeachd gleusaidh do chlàrsaich,
 Is t'ìollach fhuaimneach buaidh-làraich,
 'N uair bhiodh an àire 'na do chàmp.

'S mar bha t'anmhuinnachd làthail

A' cur feum air ùr ghràs leat,
 B'e do bheus bli fein-àicheil
 Cia cho àrd 's bhiodh do bhuaich,
 'S faire shònraicht' a ghnàth ort
 Nach deanta dìmeas no tàire,
 An cor ìosal air gràs leat
 Ach g'a àrdachadh suas :
 Cha b'ann le lòchran a mhàin
 A dh'imich Dòmhuill tre'n fhàsach,
 Ach ola an còmhnuid o'n lànaid
 Nach do thràigh fad do chuairt,
 Tre fhéin-fhiosrachadh gràsmhèr
 'S tric a theagaisg thu chùch e,
 Nach b'ann uatha féin a bha'n slinte
 Ach tre fheartaibh blàth fuil an Uain.

Do sholus naomh rinn thu leanmhuinn
 Le cogais mhaoth agus anmhunn,
 Is t-intinn chaomh cho neo-mharbhant'
 O's ceann na talmhuinn do ghnàth,
 Fhuair thu'n saoghal na chealgair
 Le bhrionnal baoth cho neo-carbsach,
 'S gun chuir thu thaobh e le 'shalchar
 Mar phlaosgaidh falamha gun stàth,
 Bu ghaisgeach treun thu 'bha calma
 An aghaidh séisdeadh nan garbh-chath,
 'S tu air do ghleusadh fo t-àrmachd
 Uchd-éididh 's ceann-bheairt na skàint',
 Gach ni bha'n déigh air sgrìos t'anma
 Rinn thu cheusadh 's a mharbhadh,
 Is chlaoidh thu'n fhéin toirt beul balbh dhi
 Gu'n chomas labhraidh ach gràs.

Bha do bhuaidhaibh 's do ghràsaibh
 A' co-chòrdadh gun fhàillinn,

Ged bha'n fheoil 's a gath sàithe
 Le teachdair Shàtain a'd dhéigh,
 B'fhòr fhear-leannhuinn air Paul thu
 Fad do chuairte tre'n fhàsach,
 'Giùlan uallach an àlaich
 Is cùram gnàthaicht' an treud,
 Bha'n ro-chùram-san lathail
 A' luaidh dlùth riut mu t-àirnibh,
 Is eallach trom aig cathair-gràis ort
 Far 'm bu ghnàth leat bhi treun,
 'San Spiorad uehdmhacaich o'n àird ort
 Aig éigheach suas ri d' naomh Abba,
 Gu'n cumte suas iad 's gach gàbhadh
 A chum 's nach tàrladh dhoibh beud.

Thugadh gliocas a's ciall duit
 A ghlacadh shionnach chum dìonaidh,
 Dearcan òg nan crann-fiona
 Mu'n rachadh 'n crìonadh 's iad maoth,
 Bha do phuincibh cho fìor-ghlan
 'S cho geur-rannsachail dìomhair,
 'S nach tugte fàsgadh do shìon leat
 A bhacadh diadhachd le daors';
 Is t' fhaicill dlùth mar an ceudna
 Nach mùchte gràs cia cho ìosal,
 A dh' fhaodadh Sàtan le 'lìontaibh
 A chumail shìos fo chruth gaoid,
 Ach 'eumail taic' ris le dian-spairn
 An aghaidh innleachd an diabhuil,
 'San t-ionmhas làn bha o Dhia dhuit
 'Cuir buil air t'iarrtuis gu saor.

'N uair dh' fhosgladh suas duit gu fialaidh
 S'òr na'm beannachdan sìorruidh,
 'S a rinneadh stiùbhard le Dia dhiot

A chum a riaghladh gu saor,
 Bhiodh pailteas lèin do na cìocraich
 Is uisge beò do na h-ìotmhoir,
 'S do na leòntaibh sàr-ìoeshlàint
 A ghlanadh iorbhail gach gaoid,
 Gach soitheach falamh bhiodh lìonte
 Dheth 'n ola a' dhìoladh na fiachan,
 'S cha bhiodh aon diubh nach riaraidh'
 A nuas bho lìontachd na maoin
 Oir bha 'n t-ionmhas ud sìorruidh,
 Is creidimh 'gabhail coimhleanaidh
 Air na geal'aibh ion-mhiannuicht';
 A euan neo-chrìochnuicht' a ghaoil.

Gheibheadh lomnochdaich éideadh
 Is balbhain fosgladh am béil ann,
 'S lotan chridheachan réubta
 Leigheas chreuchdan is leòn,
 A 'neach bha cailte bhiodh deadh-sgeul air
 Is gheibheadh anmhuinneachd tréine,
 'Sa neach bha'n dorchadas léirsinn
 Is laisge an euslaintich treoir
 Is luibhre a' glanadh o 'bréine,
 'S gach eneidh-ghalair no eucail
 Is uisgibh Iordain làn éifeachd,
 Gu'n toirt gu sgèimh mar bu choir,
 Dh'fhàs Abana neo-spéiseil
 'S fhuaradh Parphur gun fheum dhoibh
 Buailt' le plàighnean na h-Eiphit,
 'S an uillt nach faoidte leò an ol.

'S an uair a shilcadh an driùchd ort
 Bu treun an gleachdair thu 'g ùrnuigh,
 'S do chridh' teth cho maoth-bhrùite
 'S tu tagradh dlùth trèid an Uain,

T'innidh ghràidh an geur-dhùrachd
 Fo fhrasaibh blàth nan gràs ùraich,
 A' mealtunn làthaireachd a' ghnúise
 Is deatach tùise a' dol suas,
 B'fhearde neart na caol-sùmìd' sin
 Is b'fheairde taie na cuile bhrùite,
 Toradh blà t'ìobairt-chùbhraidh
 Dheth 'n ola ùngaidh a nuas
 Gheibheadh doill an sabh-shùl ann
 Is bacaich leumnaich gu sunntach,
 S rach' òighean cadail o dhùsal
 Is mairbh a' dhùsgadh o'n suain.

Leis cho eòlach sa dh'fhàs thu
 Air fear-casaid nam bràithrean,
 Tha ri foireigneachd an àlaich
 'S gan toirt a ghnàth leis a thaoibh,
 Bha do mhaoth-chridh' cho bàigheil
 'S gu'n rach' tu sìos air a sgàthsan,
 Do'n doimhne g'an teàrnadh
 'San toirt o mhàig an droch aoin,
 'Ga leantuinn féin air an sàiltibh
 A chum 'nam baideil a b'airde,
 Do chruth chosamhlachd Shàtain
 Ri obair gràis anns na naoimh,
 Is cùram mòr ort mu'n tàrladh
 Le Prionnsa Thirus an àrdain,
 Gu'n sgriosta a h-aon diubh le bàs
 An neo-thimchioll-gheàrrt' ann an crìdh'.

'Nuair ghairmeadh t'anam do'n t-suaimhneas,
 Dh'ullaich àrd-rìgh nam buadh dhuit
 Bu ghoirt cràiteach an sluagh sin,
 A bha mu'n cuairt ort a ghnàth
 Bu fhrasach deòir air an gruaidhean.

'San cridhe leòinte fo chruaidh-chàs
 Do thigh bu Bhòchim e 'n uair sin,
 Le gal nan truaghan thu dh'fhàg,
 'S cha b'ìoghnadh mòr ged bu chruaidh,
 Air fuil 's air fèidil do thoirt uatha
 Sàr-oid'-altrum' cho luachmhor
 A thogail suas uath' cho tràth,
 'S ge d' b'aobhar bhroine e cho luath leo
 'Sa chaill iad comunn an uasail,
 Bha caoimhneil carthannoch trusail
 S' an annaibh fuaighte ruit an gràdh.

Bha thu'd chobhair gu fuasgladh
 Air na boebdan fo thuairgneadh.
 Bhiodh aig osnaich fo smuairin
 Fo thuinn 's mi-shuaimhneis an sàs,
 B' iuchair-fhosglaidh bha buadhach
 Air cor nan deòraidh 's nan truaghan
 A bhiodh le Sàtan g'am buaireadh
 'S g an cur 's gach uair fo chruaidh-chàs
 Is iomadh èire a's uallach
 A bhiodh ro throm air an guailnibh,
 O'n d' fhuaradh saors' iomadh uair leò
 'N uair ghlaoidhte suas leat nan ainm,
 'Sa spealgta an cuibhreach gu luath dhiù
 Fo ghiallaibh bàis bhiodh làn-bhuaidh ac'
 'S bhiodh cliù saor ghràis a dol suas leò
 Chum glòir àrd-bhuachail an slàinte.

'Nuair thigeadh 'n làn sin a nuas ort
 Gheibheadh peacaich ion'-ruaigte,
 Fo dhètheadh cogais 's làn uamhais
 'S fo throm uallach a's sgèth,
 Fois do'n inntinn thonn-luaisgte
 Saorsa o gheimhlichibh cruaidhe,

'San Spiorad naomh gu treun buadhach
 'Gan toirt gu suaimhneas le sìth,
 'San crìdhe rèidit bha fo'n fhuair-dhealt
 Thigeadh beò le crith-ghluasad,
 Is anail bhedil Rìgh nan sluagh ort
 A' teachd a nuas mar threun ghaoith,
 'S am fear bu treise 'se n uachdar
 Is creach an t-Sàtain ga fuasgladh,
 'S bhiodh ceòl do ghàirdeachais fuaimneach.
 Toirt sgrios air cluain an droch-aoin.

Fhuair thu gealladh ro àraidh
 A chiomhlionadh a'd' là dhuit,
 Clann do chloinne fo àrach
 An t-soisgeil ghràs-mhoir ri d' linn,
 Rìgh nan uamhas 'nuair thàinig
 Cha d'chuir e fuathas no sgàth ort,
 Cha robh gath ann a' bhàs dhuit
 Ach gairm o àmhghar gu sìth,
 Thàinig sàmhradh an àigh ort
 Theich gach duibhre agus sgàile,
 'S cha tig oidheche gu bràth ort
 Do sholus làn bidh a chaoidh,
 Dh' fhàg thu Senir's Amana
 'S gach leòmhan's béisd a bha tàmh annt'
 Do bheinn a mhirr is tùis alocs
 Thug Aingle thu'n làthair an Rìgh.

'S ged tha do chomhar air fhalmh'cha'
 Shìos fo fhòidean na talmhuinn,
 Tha t-fhianuis beò gu bith-labhraidh
 Ris na h-aingidh 'san t-saoghal,
 'S mar tig gràs orr' ri aimsir
 'Gan toirt beò tre'n ath-ghineamhuinn
 Chi iad Domhul ged dh' fhalbh e,

A' teachd an armailt nan naomh
 A nuas o nèamh chum a dhearbhadh,
 Nach breug no sglèd bha na shean'chas
 'Sa chur Amen ri binn-dhamnaidh;
 An dream a dhearmaid an saors',
 A dh'ionnsuidh léir-sgrìos d'an anmaibh
 Gu ifrinn-theinteach g'an tearbadh,
 Gu cuan neo-chrìochnach ga'n tean'cas
 Do dh'ionmhas feirge nach tràigh.

'S sin an t-àit am bi a ghairstinn
 Anns na lasraichean feirge,
 Is gath na cogais g'an teirbheart
 'S Deimhnibh foiréigneach g'an cràdh,
 'N àmhunn ghoilteach is deirge,
 Is tonn air thon a sìor ghairm dhoibh
 Air peanas peacaidh ni's gairge,
 'Sa dol an gairbhead gach tràth
 O'n chuir iad cùl ris an tairgse,
 Bidh teas na fùrneis nis scirbhe
 'Sa deatach smùidreach bidh doirbh dhoibh
 Gun dùil ri teanacas gu bràth,
 'S ma mheas iad Domhull air mhearachainn
 'Nuair chuir e'n céill doibh an amaladh,
 Insidh sìorruidheachd d'an anamaibh
 Gu'r iad gu dearbh' a bha baoth.

Ach 'n àm bhì tional an iarmaid
 A ghineadh leisan an Criosda,
 Na shaothair-ghràidh anns an fhìonlios
 Tre fheartaibh siol chur nan gràs,
 'Sa théid an gairm-san gu fialaidh
 G'an togail suas anns an neulaibh
 An còdhail àrd-rìgh na sìochaint
 An culaidh chiataich gun sal,

'Sa sheasas Domhnall 'na fhianuis
 Air ceann a shliochd nan cruth-fiorghlan
 Na thrusgan maiseach geal sgiamhach,
 Le gnàis gun fhiamh ach gean-gràidh
 'San Glaodh e'n àird le beul ònta,
 Feuch mis' sa chlànn 'thug Dia dhomh
 A' mhealtuinn sòlais ion-mhiannuicht',
 An tobair shìorruidh nach tràigh.

O'n fhuair iad fois ann an Criosda
 Le'n chuir iad dòchas 'na òbairt
 Tre chreidimh beò air fhuil phrèisil,
 Bhiodh dhoibh mar ioc-slàint' an slàint'
 Air dhoibh bhi 'g osnaich gu h-ìosal,
 Bha corp a bhàis dhoibh na Phriosan
 'S ged bha gleachd ris na phian doibh
 Bha suaimhneas sior'uidh do'n ghràdh,
 B'e sud an sòlas a lìon iad
 An dàilan còmhnuidh làn mhiann air,
 'S 'nuair thig co-làmh an triall dhoibh
 'S iad làn choimhlionta na làthair,
 Bithidh aobhar gloraich air Dia ac'
 Feadh linn nan linntibh gu sìorruidh,
 Gu'n ghairmeadh Dòmhnall g'an spionadh
 A mach á liontan a bhàis.

Ach tha thu nis anns na nèamhan
 Le d' chlàrsaich òir air ùr-ghleusadh,
 'S cha lagaich fuaim a cuid teudan
 O sheinn laoidh éibhinn an Uain,
 Cha chuir sruth Bhàbiloin éis ort
 O sheinn air gloir nan làithean réite,
 Chrìochnuich bròn bùthaibh Chédair,
 'S cha'n i tìr Mhesech do chuairt,
 Ach ionad Còmhnuidh an Dé sin

A rinn le 'ghlòir do làn-éideadh,
 Cha tig sglèò air do léirsinn
 'S cha'n fhaicear deur air do ghruaidh,
 Is gearain cràiteach fo dheuchainn
 Cha tig gu bràth o do bheul ann,
 Ach sonas lànachd nach tréig thu
 Le Aingle treun ort mu'n cuairt.

'S neo-fhoirfeachd an tràthsa
 Tha mar easbhuidh a mhàin ort,
 Nach robh corp diomhair an t-Slànuighear
 'N iomlànneachd leat shuas,
 Ach 'na àm thig an là sin
 'S nach bi easbhuidh no fàilinn,
 Air bhùillenn d'heòth lànachd
 'Nuair thig an t'àrd-Rìgh a nuas,
 Bìdh an cuirp mar ghlaine a' dearsadh
 Air a glanadh 'san àmhuimm,
 'Sa'n loisgear suas na h-eas-càirdean
 Le'n d'rinneadh tàir air an Uan,
 'S bìdh an anma geal a sìr dhealradh
 'San com cho cuimte san aon nàdur,
 An aonachd ghlòrmhor ro àluinn
 Nach sgar am bàs gu bith-bhuan.

Ach tha sinne air ar fàgail
 As do dhéigh anns an fhàsach,
 A dol fo bhròn tre ghleann-Bhàca
 'Sa Dhé bi ghnàth air ar stiùir,
 'S lìon do thobraichean làn dhuinn
 Slochdaibh dìonach neo-thràighte,
 'S thoir dhuinn cìochan bhios slàinteil
 Mu'n téid sinn bàs leis a ghrùid,
 Thoir sinn beò le t'ùr-ghràsaibh
 'S daingnich còir dhuinn na t'fhàbhar,

'S ullaich lòn dhuinn g'ar n'àrach
 'S bi féin a ghnàth aig ar bùird
 Thoir dhuinn innealaibh-t-àir'nidh
 A chum g'un deòthlair ar sàth leinn,
 Do ionmhas sòlais na lànachd
 Tha'n cliabh an t-Slànighear chiùin.

Cum bho dhion o na tairbh sinn
 Oir tha'n bùireich a' seirm ruinn,
 'S dìon fo'd sgàil sinn o ghairbhinn
 Droch cuideachd choirbte a mhi-rùin,
 Dean ro chinnteach do ghairm dhuinn
 Sgeaduich dìongmhalt' fo t-airm sinn,
 'S dean dhinn saighdearan cirmseach
 Is aimsir dhoirbh oirnn teachd dlùth,
 Dìon o chlosaich a' mhairbh sinn
 'S dìon o thrombaid na foirm sinn,
 Na biodh t'fhacal gun tairbhe
 Ach ro shoirbheasach dhuinn
 Na fàg air cladach na failbh' sinn
 Thoir fo sgàil nan craobh-pailme sinn,
 'S bi na d' dhìon o gach stoirm dhuinn
 Is neul na feirge o's ar ceann.

ROIMH-RADH.

“BIDH cuimhne is iomradh math a chaoidh air an fhleinn.” ’S e cuid de na h-aobharan a th’ air sin; air tùs gu bhì ’nochdadh saoihbreas gràis Dé ann am muinntir anns an robh tomhas mòr dheth a’ dealrachadh a mach. A ris bu chòir cliù dhaoine diadhaidh a bha ann roimhe so a bhì ’brosnachadh suas muinntir eile gu bhì a tagradh air son an tomhais cheudna de ghràs dhoibh féin gus an deanadh feumail air son aobhar Chrìosd nan là is nan linn. Agus fadheòidh tha tlachd àraidh aig a’ mhuintir do ’m b’ aithne iad agus a bhios g’ an caoidh a bhì deanadh iomradh orra agus a cumail a cliù air chuimhne. Cha ’n ’eil dòigh sam bith is buadhaiche air son so na bhì ’cur sios cuid de ’n cliù ann an roimh no ’n òrain. Bha Mr. Ruaraidh na dhuine mòr a thaobh buadhan inntinn, is meud an t-sholais agus a chumhachd spioradail a bha air a chur ann an dealbh shoilleir gu leòir fa chomhair dhaoine. Tha oidheirp air a thabhairt air an nì so leis an neach a chuir na roimh a leanas ri chéile. Ach mar a tha e féin ag aideachadh, “Tha a chomasan ro-ghann.” Agus gu cinnteach tha sin fìor a thaobh comasan neach sam bith ann ar là, cliù an duine urramaich a chur an céil. Feudaidh cuid dol thairis air a càbair nan iomradh air cliù neach a dh’ fhalbh, a feuchaim ri dreach a chur air an Ìomhaigh nì ’s mò na bhùineadh dhoibh, ach a thaobh aon a bha ’n a dhuine ro urramach is ann a tha e duilich—ro dhuilich, ceartas idir a thabhairt d’a chliù. Cha ’n fhead mise dhol a steach ann an tomhas sam bith air a’ phuing sin, ach a mhàin a ràdh, a mheud ’s do ’m b’ aithne Mr. Ruaraidh agus a bhreanaich a chomasan, agus a ghràsan, their iad ann an leughadh an òrain so, “Is fìor an t-iomradh so, ach tha e teachd fada gearr.” Agus a mheud ’s do nach b’ aithne e bitheadh iad cinnteach gur e an fhleinn a tha air a ràdh m’a thimchioll. Leanamaid a nis a chreidimh-san, a beachdachadh air crìoch a chaithe-beatha. “Is beannaichte na mairbh a gheibh bàs ’s an Tighearna, chum gum faigh iad fois o’n saothair, agus leanaidh an oibre iad.”

IAIN FLETCHER.

BRACADALE, 1874.

M A R B H R A N N

DO

MHR. RUAIRIDH MACLEOID,
Ministear an t-soisgeul a bha ann a' Sniosart,

LE

Gilleasbuig Mac Gill' Iosa.

Tha Sgìre Shnisort fuidh bhròn;
Cha 'n ioghnadh, 's mòr a chaill i;
Chaill i 'n ceannard 's an robh 'n dòigh,
'S a lòchran anns an oidhche:
Chaill i 'm buachaill' 's an robh 'n t' iùill,
'S an t-ùghdarras mar cheannard;
'S na h-uile ceum a rinn e fhalbh
Tha dearbhadh air mo chainnt ann.

'S fhada dh' fhan sinn na 'ar tàmh
Ag éisdeachd gàir nan alltan:
An dùthaich Bhàbeil ann an sàs;
'S ar clàrsaichean gun srann ac'
Air geugan sellich crochta suas,
'S cha chluinnear fuaim 'n ar càmpa,
Ach caoidh is bròn na luidh' fuidh 'n fhòd,
'S nach pill nis mò d' ar n' ionnsuidh.

Sinn ri caoidh na luidh san uaigh;
'S ann uainn tha 'r n' aobhar ionndrainn:—
Mr. Ruairidh, ceann nam buadh,
'N uair 'r eiddh tu suas do'n chùbaid,
Eibiodh osna throm bho ghruand do chléibh;
Is staid da threud g' ad chiùradh,
A bha thu 'faicinn ann an sàs
Fuidh chumhachd bàis gun dùsgadh.

Ged tha iarrtus ann am rùn
 Gu luaidh air cliù an fhìcean,
 Tha mo chomasan cho gann
 'S nach fhaigh mi cainnt ga 'n innseadh.
 Do bhuadhan farsuinn thar nan ceud;
 Chuir gràs an rian gach aon diubh;
 'S chog thu ri d' naimhdean gus 'na ghéill
 Le d' ehlaidheamh geur dà-fhaobhair.

An uair a dhùisgeadh thu le Dia,
 'S an latha neulach dhorca,
 Chuir a námhaid tuil a d' dhéigh
 A chum do ghnè a dhearbhadh;
 Le daoine cumhachdach gun tùr
 A dhùsgadh gu geur-leanmhuinn;
 Ag iarraidh sochair cloinne Dhé,
 Le reachd na cléir gun eanchainn.

Ach 'n tì a shonruich thu o thùs,
 A chum a chliù mar shaighdear;
 Chuir e spionnadh ann do dhùirn
 A chuir air cùl do naimhdean;
 An uair a sheas thu suas leat féin,
 A'n aghaidh chléirean aingidh;
 A thug a bhreith do chur na d' thàmh,
 Le lagh na stàit' mar cheann orr'.

Is iad an dùil gu 'm pilleadh tu
 Gu ùmhlachd thoirt do 'n òrdugh;
 Is iad ga d' choimeas riu féin;
 'S nach b' ionnan gnè is beòil doibh.
 Cha b' ann troimh 'n doras chaidh iad suas;—
 Na buachaillean gun eòlas,
 Is dh' fhàg sin suarrach iad mu 'n treud,
 'S gun aithn' ar feum air tròcair.

Ach bha thu dìleas dha do Cheann
 ('S tu fulang ainneart 's fòirneart.)
 Do 'n tì a chuimhnich ort 's a ghleam,
 'S a sheall ort am an trècair;
 'S a thug na lannan bho do shùil,
 Gu 'n d' thuig thu rùn Iehòbhah;
 Is dh' fhàg thu 'n còmhnard na do dheann,
 Is ghabh thu greim air Sàr.

Is mar 'rinn Miriam 'n a là,
 'N uair chaidh iad sàbhailt' còmhla,
 Air talamh tioram, troimh 'n Mhuir-Ruaigh,
 'S an cuan gun chomas dortadh:
 Sheinn thu 'n t-òran binn le buaidh
 Feadh eilean chuan is mòr-thir;
 Is shéid thu 'n trùmpaid le sgal cruaidh,
 Gu 'n cuala sean is òg i.

Is ghabh thu 'n t-ualach uile ort féin,
 Bho Rhue 'Shlèit gu Tròdaidh;
 Is uaithe sin gu Ath-nan-allt,
 Far 'm biodh na mìltean còmhla;
 'S do ghuth mar thrùmpaid air dheadh ghleus;
 Is Spiorad Dhé ga dhòrtadh,
 Is mairbh a' dùsgadh ús an suain,
 'S a gairm gu luath air trècair.

'S bu mhòr ar sochair anns an àm,
 'N uair bhiodh an càmpa còmhla;
 'S an driùchd a' silleadh le do chainnt;
 'S na h-uile ceann ga chòmhdach!
 'S do theagasg fallain air dheadh stéidh;
 'S air bhonn na réite 'n còmhnuidh;
 'S an dorus fosgailt', farsuinn fial;
 'S tu gairm nan ceudan còmhla.

'S cha b' ann ri eaglais bhiodh do shùil,
 No cùbaid air a còmhdach.
 'S a dh' aindeoin farsuingeachd a stéidh
 Cha d' réidh do threud innt' còmhla.
 'S ann 'bhiodh do shùil ri leas an t-sluaigh
 Bhiodh deas is tuath a' dòrtadh.
 'S ge tric a shuidh sinn leat san fhuachd,
 Cha chualas neach 'thug leòn as.

'S na lionas t' àite dhuinn cha d' fhuair,
 'S cha dual dhuinn fhad 's is beò sinn.
 Bha thu bàigheil ris a' chloinn,
 'S ad shaidghear far 'm bu chòir dhuit.
 'S an dream a cheangail riut le gràdh,
 A' d' dhéigh tha cràiteach, brònach,
 'S a caoidh an diugh nach robh thu ann,
 Bho theann iad ris a' chomhstri.*

O! b'e do chleachdadh fad do là
 Bhi gairm nam bràithrean còmhla;
 'S mar leanabh beag bhiodh tu na 'n ceann,
 Ach na do shoillse ghlórmhor;
 'S na h-uile ceisd a bhiodh or' cruaidh,
 Ga fuasgladh dhoibh le eòlas;
 A chum nach d' thugadh tu ceannfàth
 No àite do eas-cordadh.

Is bho na rinn sinn luaidh air t' ainm,
 A thaobh do dhealbh 's do mhòrachd:
 Cha do dh' éirich ann ar là
 Na thogadh t' àite còmhla.
 A thaobh do ghliocais is do rian,
 Do dh' iadhachd agus t' eòlais.
 Bha thu a'd eiseampleir do 'n treud,
 'S na h-uile ceum cho còmhnard.

* The Union Controversy.

A thaobh do cheud-bhreith bha thu àrd,
 'S tu càirdeach thaobh na feòladh
 Do dhaoine cumhachdach na tìr,
 Dha 'm buinneadh innbhe 's mòrachd.
 Ach 'n uair a thàinig am a ghràidh
 Is lagh na h' àithne còmhla;
 Dh'fhàs t' uil' urram dhuit gun 'fheum,
 'S gach ni fuidh 'n ghréin ach trècair.

Is mar rinn Dàibhidh anns a bhlàr
 Ki lùithrich Shail. Le mórachd
 Chuir iad air i chum a dhion;
 Ach 's ann a phian i 'n t-òig-fhear.
 Bha i na h' eallach dha cho trom,
 'S a foidh-pe call a theòrachd.
 Thilg e dheth i, 's fhuair e saors',
 Gu ruith air raon a chomhraig.

Bha thu a' d' nàmhaid mòr do 'n fhein,
 Ri fad do ré 's an fhàsach;
 'S tu cho eòlach air a beus;
 'Si ionann gnè 's a nàmhaid,
 Is b' fheàrr leath' deathad aig do bhòrd
 Na beò-shlainte bho àireamh;
 'S chuir lagh a chreidimh orr' an ruaig;
 'S cha d' fhuair i agad tàmhachd.

Is iomadh fianuis dh' fhàg thu d' dhéigh
 Air treubhantas do nàdair;
 'S do shaothair ghràidh bho dheas gu tuath,
 An àm cur suas nam pàilean.
 Is bhiodh do bhriathran socair ciùin,
 Le ùghdaras is dànachd;
 'S a chuid de 'n t-shluagh bu lugha tìr
 Cha dùineadh iad an làmh ort.

Is cha be 'n saibhreas bh' agad féin
 A dh' fhàg cho treun do làmhan;
 Anns gàch togail a rinn thu
 Bho Uig gu ceann an t-Sàile;
 Ach do chreidimh na do Dhia,
 'S air fialaidheachd nan càirdean.
 Is cha robh sgillin dheth 'n cuid fiach
 Gu 'n dìoladh air an là leat.

'S bi'dh cuimhn' air t'ainm air feadh gach linn,
 A thaobh na rinn 's na dh' fhàg thu.
 Do dh'èab bhuan cha deàiaich ruinn;
 No iomadh linn a bhàr oirnn.
 Bu mheadhoin chumhachdach is threun,
 Rinn iomadh feum a'd' là thu;
 'S cha b' ann gu saibhreas dha do threibh;
 Ach maith an treud a dh' fhàg thu.

'S truagh nach tuiteadh t' fhalluinn ghaoil
 Air 'n t' aon a thig a' d' àite.
 Tomhas mòr do Spiorad Dhia,
 Le ciall is tuigse nàdair,
 A dheanadh feumail e 'na linn
 Do dhinnleachdain a dh' fhàg thu,
 A tha ri caoidh 's a' dol mu'n cuairt
 Mar uain a chaill am màthair.

Is bhiodh ar dòchas ris an driùchd
 Bhi tigh'n as ùr o'n àird oirn.
 "Mar fhrasan uisge air an fhonn
 Is amhlaidh sin a ghràsan:"
 'S bhiodh aon a' cur, is fear a' buain;
 'S an tuarasdal bhiodh pàidhte;
 Is iad co-oibreachadh mar aon,
 Gu anama dhaoine 'theàrnadh.

Is bhiodh tu 'teagasg dha do threud
 Le d' cheum dol suas do'n chùbaid;
 Do shùil gu h-ìosal ris an làr;
 'S do chridhe làn do chùram,
 'S tu 'tagradh diomhair ri do Dhia;
 'S a g' iarruidh na h-ol-ùngaidh;
 'S do chridhe làn do ghràdh 's do thruas
 Do 'n t' sluagh a bha thu 'stiùradh.

'S an uair a thogadh tu do cheann,
 'S a reidh tu 'n ceann na h' ùrnuigh,
 Bhiodh do chainnt fuidh ùngadh gràis,
 Mar fhrazaibh Mhàigh, 'toirt ùraich,
 'S do shùil air toillteanas an Uain,
 A thug a bhuaidh le ùmhlachd.
 'S is tric a dh' fhairich clamn nan gràs
 A toradh blàth is cùbhraidh.

Le 'n cuibhrichean bhi 'tuiteam dhiù,
 Is lus ga thoirt dha 'n lànhan
 Gu greim a ghlaichdadh mar as ùr,
 'N uair bhiodh an lùs ga 'm fàgail.
 'S a ghrian a' briscadh troimh na neòil,
 'S an anama reota blàthach',
 'S an aignidhean ag éiridh suas
 Fuidh bhuaidh na bhiodh tu 'g ràdh.

Bu tu fear-treòrachaidh nan uan
 Air cluainta glas a chumhnant',
 'S fear iomain sèimh na spréidh le 'àl;
 'S fear àrach na cuile bhrùite;
 Bhiodh iad mar callach ort gach là,
 Aig cathair gràis 'a t' ùrnuigh
 Is tu ga 'n carbsa ris a Cheann
 Bhi air an ceann g'a stiùradh.

Is bì'dh ar dòchas gus a' chrìoch
 Gu'n chuir thu siol a dh' fhàsas,
 'N ceann iomadh là a dh' éireas suas
 A' measg an t' sluaigh a dh' fhàg thu;
 'S bheir sud an cuimhne dhuinn as ùr
 Do theagasg drùiteach, gràdhach;
 'S bidh cuimhn' air t' ainm air feadh gach linn,
 'S cha tuit a chaoidh gu làr e.

Ach fhuair thu beannachd thar nan ceud,—
 An céile bh' agad pòsda,
 A bha air thoiseach 's gach deadh bheus
 Air n' h' uile té a b' eòl dhuinn.
 Le cùram mòr do dh' oighreachd Dhé,
 'S a sùil gu geur an còmhnuidh
 Air na bochdan o bhiodh rùisgt',
 'S le h' uile rùn ga 'n còmhdach.

Bu bhriagh' an sealladh ceann do bhùird,
 Mar phlantuin ùr an òg-chruinn.
 An uair a chruinicheadh iad gu léir
 Bhiodh dà-reug ann còmhla;
 'S mar fhìonan tharbhach air an ceann
 'Cur samhladh maith fa 'n còmhair,
 Is i ga 'n oilean 's gach deadh bheus;
 'S an eagal Dhé g' an seòladh.

'S mar fhìonan tharbhach uasal i,
 Is nighean Rìgh na glòire;
 Is mu 'n do ghairm E i gu sìth
 Gun d' 'dhiobair i 'cuid stòrais
 Gu aobhar Féin a chumail suas
 'Measg chinneach thruagh gun còlas,
 Is co 'n ar measg a rinn an gnìomh;—
 Na bh' aice riamh 'thoirt còmhla.

Is mòr a thog thu féin de 'eliù
 'S a chubaid; 's tu dha 'm b' eòil i;
 'S tu 'n déigh a caradh anns an ùir
 'S do chridhe eùirte, leòinte;
 Ach bha do neart a réir do là;
 Le cumhachd gràis ga d' chòmhnadh;
 'S do chreidimh bunaiteach dha taobh.—
 Gu 'm b' aon a chaidh gu glòir i.

Is iomadh àmhghair 'choinnich thu
 'N ad chùrsa dol troimh 'n fhàsach;
 Agus deur a shìl do shùil,
 'S do chridhe brùite, cràiteach,
 An uair bha'm bàs gun ioc, gun truas,
 A gearradh uat an àlaich,
 Bho'n 'chuir thu naoidhnear dhiù 'san uaigh,
 Is bean nan buadh—a màthair.

Sud uile ged a choinnich thu,
 Is iomadh cùis a bhàr air;
 Bha do dhòchas daingean treun
 Air stéidheadh nach do dh' fhàilnich.
 Is ghléidh thu 'n creidimh, 's thug thu bhuaidh,
 Na thaic dol suas troimh 'n fhàsach;
 Gus an d' thug e thu fadheadh
 A null air Iordan sàbhailt'.

Is tha thu 'nis 's do sholus làn,
 Aig t' fhois 'ad' àite còmhnuidh:
 Do phailm 's do chlarsach na do làimh;
 'S tu seinn gu binn an òrain,—
 Do 'n ti rinn sagart dhìot is rìgh,*
 'S a dhionnlaid uait do neo-ghlain,
 'S a shiab na deuraibh o do shùil,
 'S a chuir an crùn le 'ghlòir ort.

'S tha eòl do chlàrsaich fonnmhor àrd,
 A' seinn air gràdh t' fhir-saoraidh;
 'S do bhuaidhaibh làn do dh' ioghnadh gràidh,
 'S cha tig gu bràth ort caochladh.
 Tha 'n t-aonadh dìomhair bh' ann o chian
 An déigh comhlionadh fhaotainn,
 Is theich t' uil' anmhuinneachd mar neòil
 Roimh chumhachd glòir do shaorsa.

Ach thig thu fhàthast anns an neul,
 An comunn Dhia 's nan ainglean,
 A chum gach cùis a thoirt gu crìch
 An fhèrrinn mar a gheall E,
 "Mar chaidh e suas gun d' thig e nuas,"*
 A ghairm an t' sluaigh gu cumntas,
 'S bidh Mr. Ruairidh 'cur *Amen*
 Ri sgrios a mheud 's a dhiùlt E.

*Gnìomh. 1 ii,

ROIMH-RADH.

THA am Marbh-rall so ann an cuideachd an aoibh a tha air a chuir ri chéile air son Mhr. Ruaraidh. Is math a bhuineas e dhoibh a bhí cuideachd, oir tha sinn a' creidsinn gu bheil iad féin cuideachd ann an Glòir. Bha Aonghas Munro ann an Crìosd roimh Mhr. Ruaraidh, ach an uair a chuireadh esan mar an ceudna a steachd ri teaghlach a chreidimh bha an dithis ro ionmhuinn le aon a chéile. Gach fear a faicim lomhaigh Chrìosd anns an neach eile. Tha cliù Aonghais Munro ro mhòr 's an Eilean Sgiathanach; agus bithidh ionadh là. Bha namhachd a chaithe-beatha, eud diadhaidh, treibhdhreas aidiche, ghràdh bràthaireil, a sheasmachd air taobh na firinn gus a chrìoch, soilleir do na h-uile d' am b' aithne e. 'N uair a bha e 'na dhuine òg làidir bha e air àircamh dhaoine fiadhaich na tìre. Bha uime sin obair gràis ro shoilleir ann. 'S fìor ma thimchioll, "Far an do mheudaicheadh am peacadh bu ro mhò mheudaicheadh gràs." Tha gach nì a tha air a chur sìos 's an òran so fìor ma thimchioll. Tha sinn a' creidsinn gu bheil e féin a nis a' seinn Orain Mhaois agus an Uain.

IAIN FLETCHER.

BRACADALE, 1874.

M À R B H R A N N

DO

A O N G H A S M U N R O,

LE

G I L L E A S B U I G M A C G I L ' I O S',

Ann an ochdamh ceud deng dhuinn, (1837)
Trè fichead bliadhn' deich 's a trè,
Thuit a gheug anns an fhionlios,
A thug neul air ar tìr:
Thàinig teachdair g' ad iarruidh,
'N uair thàinig crìoch air do thim;
'S ann air feasgar na sàbaid
A ghabh thu slàn leis an t-saogh'l.

S' fhuair sinn sgeul a chuir gruaim oirm,
Gu moch Dìvuain 's a' mhìos Mhàigh;—
Aonghas Roghair an diadhair
An déigh triall uainn do nèamh;
'S chaidh ar talamh air ghluasad
An uair a chualas do bhàs;
'S na h-uile aon a' toirt fianuis
Gu 'm b' aon thu dh' iochdarain gràis.

'S beag an t' iognadh do chéile
'N àm luidhe 's éirigh 'bhi truagh;
Gun do ghuth aic' ri éisdeachd;
Do ghuidhe gheur, 's do spairn chruaidh.

Ann an cleachdadh na h-ùrnuigh,
 Is t' iobairt chùbhraidh 'dol suas;
 'S tu na d' aon de 'n luchd-ainneart
 A ghlac an rìghachd le buaidh.

S' tha iomadh aon de na bràithribh
 An diugh sa 'n fhàsach ga d' chaidh;
 'S ann diù Dòmhnall is Raonull,
 Mr. Làmon, 's Mac Cuinn; .
 'S iomadh aon eile bhàrr orr',
 Nach gabh àireamh 's na ruinn s',
 'S Macrath mòr ann an Uige,
 Bu' tric chuir t-ùrnuigh air aoidh.

Cha be dì-chuimhn' na tàire
 Rinn sinn air càch gun 'toirt linn;
 Ach iad rò-lìonmhor an àireamh,
 Air feadh gach ceàrnidh na 'r tìr,
 'S cuid nach fhaca le 'n sùil thu
 An iomadh dùthaich ga d' chaidh
 Oir bha thu ainmeil 's an diadhachd
 Os ceann nan ceudan na d' linn.

Bha thu ad fhèran bha treubhach,
 Nach d' thugadh géil do nì faoin,
 Ach bhiodh solus na fìrinn
 Ga d' chumail dìreach gach taobh
 'S 'n uair a thàinig a' chòmhstri, *
 Is bliadhna bhrònach na roinn,
 Cha do thaitinn an dòigh riut,
 S' cha d' thug thu bhòta le boim.

Ghléidh thu agad na fhuair thu,
 'S do shùil air buachail an treud,

* The Union Controversy.

Neach a sheas anns a' chruaidh ghleac,
 An àite shluaigh, 's nach do ghéill,
 'S bha thu eudmhor mu àithne;
 'S tu teagasg chàich bhi da réir;
 'S erios do leasraidh gun fhuasgladh
 Gu 'n d' thug thu bhuaidh 's a bhlàr-réis.

Bu treun an gleacair thu 'g ùrnuigh,
 'S tu tagradh dlùth trid an Uain.
 'N uair a thigeadh an driùchd ort
 Bhiodh deatach tùis a' dol suas.
 'S tric a dh-éigh thu le dùrachd,
 Le d' uile neart ann ad ùrnuigh,
 Gu 'n d' réidh a ghàirdean a rùsgadh,
 Gu mairbh a dhùsgadh o 'n suain.

'S ann an coinneamh na Ceiste,
 Bhiodh tu na d' sheasamh air tùs,
 'S cha b' ann a ghabhail do leasain,
 Le briathribh deisseil gun sùgh;
 Ach gu rannsachail dùleas,
 Bu ghoirid leinn bhiodh an ùin',
 Bhiodh ungadh gràis air do chòmhradh;
 'S bu tric na dedir o do shùil.

Ged bha thu teagmhach mu àireamh,
 Bu mhòr do ghràdh air a chlàinn,
 D' an d' thug thu rùm agus àite
 An ath-bhreith shlàinteil bhi annt'.
 Oir bha thu dhoibh na d' eid-àraich
 'N uair 'bhiodh an càil a' fàs fann.
 Bu tric a fhuair iad tre t-ùrnuigh
 Neart as ùr on' a Cheann.

Bha thu 'giùlan na fianuis
 Gu treun neo fhiamhach a ghnàth;

Bann an cronachadh peacaidh:
 Be sud do chleachdadh gach là,
 'S bhiodh na h-aingidh le gealtachd
 Gu tric ga d' sheachnadh le nàir
 Chionn gu'n innseadh tu 'n fhèrinn,
 Is binn an dìtidh gun sgàth.

'S ann an coinneamh nan òrdugh;
 An uair 'bhiodh mòran ann cruinn;
 Bhiodh do shùil air an òigridh,
 Is iad ga d' leòndadh le 'n einn.
 Bu tric a chruinich thu 'n dòigh dhoibh,
 Le reachd Iehòbhah 'toirt einnt,
 Mur a' faigheadh iad trècair,
 Gu'm biodh iad brònach a chaoidh.

'S beag is urrainn sinn innseadh
 Do chliù an fhèrcan a dh' fhalbh,
 A bha torrach 's an fhionlios
 Fad iomadh bliadhna—làn dearbht';
 Mar chrann pailme 'fàs suas thu,
 'S do dhuileach uaine gach là;
 'S leis gach torrath bu chùbhraidh
 Do mheangain 'lùbadh gu làr.

Sinn a dh' fhaodadh a ràdhtuinn
 Mar 'thubhairt *Dà'idh* 's e caoidh,
 "Gun d' thuit prionns' agus àrmunn"
 'S bu mhòr a bheàrn thu 'n ar linn;
 'S gun neach ag éiridh 'n ar làthaibh
 A thogas t' àite 's do rùm.
 'S mar a seall E 'n a ghràs oirnn
 'S e coltas fàsaich a th' ann.

Och! Aonghais, ma dh' fhalbh thu
 Uainn suas do dh' armailt na naomh;

Cha robh do leth-bhreac ach ainmig
 Air feadh na talmhuinn ri d' linn.
 Bha thu a'd' nàmhaid do 'n pheacadh,
 'S gach àit' am fac thu e riamh;
 Ann an còmhradh no 'n cleachdadh,
 Bhiodh tu ga chasgairt gu dian.

Bhiodh tu làidir is anmhuinn,
 Treun is leanabaidh gun ghò,
 'S iomadh uair air bheag earbsa
 Gun d' réidh tu sheilbhachadh glòir;
 'N uair bhiodh an nàmhaid gu cealgach,
 Le tuil de shalchar na fèd'
 Gà d' chumail domhain 's an làthaich,
 'S e 'n dùil gun àicheadh tu 'chòir.

Ach 'bha turas gun dòbradh,
 A bha dhuit dìleas bho thùs;
 'S a thug còir dhuit na dhileab,
 Nach d' théid gu sìorruidh air chùil.
 'S bha E dlùth dhuit 's gach cruaidh-chas
 Is thug E buaidh dhuit 's gach cùis;
 Gus an d' thug e fadhedidh thu
 A null air Iordan le d' chliù.

Ach tha thu 'nis ann an àite
 Nach ruig nàmhaid thu 'chaoidh
 'S an tigh nach d' thogadh le làmhaibh,
 Mar dh' innis Paul do 'n a chloinn,
 'N uair a thuiteas am pàilluinn,
 'S a gheibh am bàs a chuid-roinn,
 Theid an anna gu Pàras,
 A dh' ullaich gràs air an eionn.

'S bidh iad ann o gach ceàrnaidh,
 A' seinn gu h-àrd air an teud:

Cuid 'n uair bha iad 's an fhàsach
 Nach tuigeadh cànan a chéil';
 'S cuid le cuilbheartan Shàtain
 Bha 'deanamh tàir air a chéil',
 Ach rinn eumhachd a ghràis iad
 Na 'n aon nan nàdur 's na 'n gnè.

'S bi'dh iad a' feitheamh le ionndrain
 Ri guth na trùmpaid, gu 'n cluinn;
 A' tighinn le caismeachd an dùsgaidh
 'S a ghairm gu cunntas na bh' ann:
 'N sin thig an duslach ga 'n ionnsuidh,
 Gu fallain cùbhraidh gun mheang;
 Is gheibh iad seilbh air a chéile,
 Chum moladh Dhé gu neo-fhann.

Is sonas, sìorruidh, gun cheann air,
 A bhithcas an acibhneas 'an glòir,
 Cha ruig daoine no ainglibh
 A chur an caimnt mar bu chòir.
 Ach mar 'dh' fhoillsich an fhèrinn,
 Cha 'n urrainn sian dhol an còrr;
 Gu 'm bi sluagh ann gun àireamh
 'S gach aon le 'chlàrsaich ri cèd.

A' Chrìoch.

